

Handläggare

Robert Hagström | Enhetschef kultur och fritid
0734-64 72 01 | robert.hagstrom@bollebygd.se

Nulägesanalys av nyttjandet av kulturskolan samt förslag på åtgärder för att öka nyttjandet

Kommunfullmäktiges uppdrag gällande kulturskolan

Utbildningsnämnden får i uppdrag att ta fram en nulägesanalys av nyttjandet av kulturskolan samt förslag på åtgärder för att öka nyttjandet¹.

Nationella mål för kulturskolan

Prop. 2017/18:164 12 Nationellt mål för den kommunala kulturskolan

Utredningen föreslår att regeringen tar fram övergripande nationella mål för den kommunala kulturskolan med utgångspunkt i de av riksdagen beslutade kulturpolitiska målen. Utredningen föreslår att målen ska formuleras enligt följande. En kommunal kulturskola ska

- ge barn och unga möjlighet att lära, utöva och uppleva konstuttryck i första hand i grupp, – bedrivs på barn och ungas fria tid,
- präglas av hög kvalitet och en konstnärlig och genremässig bredd med verksamhet inom tre eller flera konstuttryck,
- tillämpa en pedagogik som utgår från barnets egna erfarenheter och intressen,
- ge barn och unga goda förutsättningar att ha inflytande på verksamhetens utformning och innehåll,
- ha en hög andel pedagogiskt och konstnärligt utbildad personal,
- verka i för verksamheten anpassade lokaler med ändamålsenlig utrustning,
- aktivt verka för att kommunens barn och unga har kännedom om kulturskolan och ges likvärdig möjlighet att delta i dess verksamhet, och
- arbeta i bred samverkan och bedriva en utåtriktad verksamhet gentemot det övriga samhället.

---

¹ Mål och budget 2025- 2027 för Bollebygds kommun (KS2024/282-13)

Vad är en kulturskola?

Kultur- och musikskolorna är en frivillig kommunal verksamhet som finns representerad i nästan alla Sveriges 290 kommuner. Kultur- och musikskolorna bidrar till att lägga grunden för ett kulturellt skapande hos barn och unga. Detta utvecklar individen både socialt och emotionellt, erbjuder en meningsfull sysselsättning samt bygger framtida kulturproducenter och konsumenter.

Varje barns bästa kulturskola - en kulturskola i förändring

I Västra Götalandsregionens kulturstrategi beskrivs kulturskolan som central för barn och ungas skaparförmåga och kreativitet. Kulturskolor genomgår förändringar i hela landet. Idag finns fler kulturskolor än musikskolor, med ämnen som teater, dans och bild. För att säkerställa barns rättigheter erbjuder kulturskolan fler ämnen och förväntar sig mer inflytande från barnen. I Sjuhärads kommuner deltar cirka 11% av 6-19-åringar i kulturskolan. Det finns utmaningar med att nå barn från glesbygd, barn med funktionsnedsättningar, barn med utländsk bakgrund eller barn i socioekonomisk utsatthet.

Olika förutsättningar för att bedriva kulturskola

Nationella kartläggningar visar att det finns en stor vilja hos kulturskolorna att utvecklas men att kommunernas förutsättningar skiljer sig åt. Skillnader beror på kommunernas olika geografi, uppdrag och mål, organisatorisk tillhörighet, ekonomi och kompetens hos personal. Det spelar också roll hur kulturskolan bedrivits historiskt och vilka samverkanspartners man har.

Avtalet med Härryda kommun

Bollebygds kommun köper kulturskola från Härryda kommun. Det finns ett avtal tecknat mellan kommunerna (KS2014/359). Avtalet reglerar omfattning och uppdrag. Avtalet tecknades 2015 och gäller tills vidare. 2024 kostade kulturskolan cirka 1,65 mkr (varav 391 tkr är lokalkostnader). Ersättningen till Härryda kommun uppräknas årligen enligt index.

Idag finns den största delen av kulturskolan på Bollebygds skolan, där det har följande kurser: elbas, gitarr, piano samt slagverk från åk 3 och uppåt. Det finns också möjlighet att utöva dansmix för åk 2-4, show/jazz för åk 5-7, teater för åk 3-5 samt för åk 6. För barn som går på Töllsjöskolan och

Örelundskolan finns det möjlighet att gå kurser i elbas, gitarr, piano på respektive skola. Kulturskolans kurser leds av ca. 1,5 tjänst (vara av ca. 0,2 tjänst administration). Barn i Bollebygd har också, i mån av plats, möjlighet att gå andra kurser på kulturskolan i Härryda kommun. Kulturskolan samverkar också med skolan. Skolsamverkan är på cirka 0,2 tjänst.

Cirka 12 % av barnen i åldern 6-15 år i Bollebygds kommun går någon kurs på kulturskolan (jämfört med Borås ca 12 % och Svenljungas ca. 21 %. Källa: Kolada 2024).

Kostande för att delta på kulturskolans olika aktiviteter är (intäkterna tillfaller Härryda kommun):

- 500 kr/termin för dans för åk 2-4 och teater för åk 3-5
- 750 kr/termin för dans åk 5-7, teater för åk 6 samt instrument
- Instrumenthyr är 300 kr/termin

Avtalet med Härryda kommun bör omförhandlas eller avslutas. Oavsett om kommunen fortsätter att samarbeta med Härryda eller väljer att teckna avtal med ex. Borås stad kommer kostnaderna för kulturskolan att öka.

Hinder med utökad kulturskola oavsett alternativ

- Anpassade lokaler för kulturskolan, ex. danssal, musikrum för enskild undervisning mm.
- Ökade kostnader (kostanden per plats är ca. 10 tkr/år. Budget 2024: 1 651 00 kr.)

Få fler att börja i kulturskolan

- Ändra/utöka utbudet
- Gratis kursavgift (500 kr/term och elev * 155 platser=155 000 kr/år)
- Gratis instrumenthyra (ca. 300 kr/term och instrument * ca. 50 platser=30 000kr/år)
- Öppet hus och prova på
- Samarbete med ungdomsgården (ett projekt med ungdomsgården kommer påbörjat höstterminen 2025)
- Information från kulturskolan på ex. föräldramöten

- Involvera kulturskolan i aktiviteter ex. vårmemarknad mm för att öka dess synlighet
- Öppen verksamhet som är gratis och inte behöver bokas (likt en ungdomsgård med kultur som innehåll).

Hur Fritidskortet kommer påverka deltagandet i kulturskolan vet vi inte i dagsläget. Kulturskolan har anmält verksamheten till fritidskortet, vilket innebär att barn kan betala hela eller delar av avgiften².

4 alternativa vägar

1. Kulturskola i egen regi:

Nackdelar:

kostsamt

för små för att ha en kvalitativ verksamhet

svårt med kompetensförsörjning, "små" tjänster

kulturskolans personal blir själva och det kollegiala stödet kan utebli

Fördelar:

"egen" kulturskola

styr utbudet själva

kan gå att kombinera med ex. musiklärarna på respektive skola (kan dock krocka med att musiklärarens uppdrag är att bedöma eleven, vilket en lärare på kulturskolan inte gör).

Det finns kommuner i Bollebygds storlek i Västra Götalandsregionen som driver sin egen kulturskola. Kostnaderna för dessa kulturskolor varierar lite beroende på utbud och om kulturskolan är avgiftsfri eller inte. Genomsnittlig budget för dessa kulturskolor är cirka 2 miljoner kr³.

2. Utöka samarbetet/avtalet med Härryda kommun

Nackdelar:

---

² <https://fritidskortet.se/>

³ Sotenäs kommun: avgiftsfri och har en total budget på 2 018 000 kr

Bengtsfors kommun: oklart om de tar ut en avgift. Total budget på cirka 4 000 000 kr.

Grästorps kommun: Tar ut en avgift, mindre utbud än Bollebygd och har en budget på 1 300 000 kr.

Essunga kommun: tar ut en avgift, likvärdigt utbud och har en budget på cirka 1 200 000 kr.

- . ökande kostnader (oavsett utökat samarbete eller inte, måste avtalet med Härryda kommun skrivas om)
- . inte "vår" kulturskola
- . utbud med mera styrs av Härryda kommun

Fördelar:

- . Härrydas kulturskola har idag ett bra utbud
- . flera elever på gymnasiet i Härryda (idag kurser tom åk 9 i Bollebygd)
- . en aktiv kulturskola i Härryda
- . underlättar kompetensförsörjning
- . kvalificerad personal
- . Kulturskolans personal ingår i en större grupp och har kollegor

3. Teckna avtal med kulturskolan i Borås stad

Nackdelar:

- . ökande kostnader
- . nya lärare för de "gamla" elever
- . gratis kulturskola i Borås (ökad kostnad om Bollebygd inför det också)
- . inte "vår" kulturskola
- . utbud med mera styrs av Borås stad

Fördelar:

- . ta del av samordningen mm. via Sjuhärad kommunalförbund
- . Borås kulturskola har idag ett bra utbud
- . flera elever på gymnasiet i Borås (idag kurser tom åk 9 i Bollebygd)
- . en aktiv kulturskola i Borås
- . underlättar kompetensförsörjning
- . kvalificerad personal
- . personalen ingår i en större grupp och har kollegor

4. Fortsätta som innan

Nackdelar:

- . avsaknad av bredd, vilket kan medföra att intresset för kulturskolan förblir lågt
- . ökad kostnad (oavsett utökat samarbete eller inte, måste avtalet med Härryda kommun skrivas om)

Fördelar:

- . relativt enkelt att fördela om platserna till de andra skolorna, det vill säga att det finns fler och ett större utbud på Töllsjö- och Örelundskolan

Robert Hagström

Enhetschef kultur och fritid

Bollebygds kommun